Lieta Nr. C29273822
Lietas arhīva Nr. C-0215-22/71
ECLI:LV:RPT:2022:1026.C29273822.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 26. oktobrī

Rīgas pilsētas tiesa,
tiesnese Alise Cunska,

rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu ERGO Insurance SE Latvijas filiāles prasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2022. gada 8. februārī (ar precizējumiem pēc trūkumu novēršanas 2022. gada 15. februārī) Rīgas pilsētas tiesā ERGO Insurance SE Latvijas filiāle (turpmāk – prasītāja) cēlusi prasību vienkāršotajā procedūrā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – atbildētāja) par naudas piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētājas prasītājas labā zaudējumus 924,96 EUR par dzīvoklim /adrese/ saliešanas rezultātā nodarītajiem bojājumiem, kā arī samaksāto valsts nodevu 138,74 EUR un ar lietas vešanu *(tā prasības pieteikumā)* saistītos izdevumus 5,47 EUR. Prasībā arī lūgts noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas 6% gadā no nenomaksātās parāda summas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1770., 1773., 1775., 1779. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktu, Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumiem Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" (turpmāk – Apsaimniekošanas noteikumi).

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi:

[1.1] 2021. gada 19. oktobrī /adrese/, tika saliets /pers. C/ piederošais un apdrošinātais dzīvoklis /numurs/ (turpmāk – dzīvoklis). 2021. gada 26. oktobrī atbildētāja sastādīja aktu, kurā konstatēts, ka dzīvokļa bojājumus izraisīja kanalizācijas stāvvada DN50 bojājums starpstāvu pārsegumā starp dzīvokli /numurs/ un /numurs/.

Kopējais dzīvoklim noplūdes rezultātā nodarīto zaudējumu apmērs saskaņā ar sastādīto tāmi ir 1678,98 EUR. Pamatojoties uz negadījuma brīdī spēkā esošā privātpersonu īpašuma apdrošināšanas līguma noteikumiem (apdrošināšanas polise Nr. 361290094), prasītāja izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību 924,96 EUR apmērā.

[1.2] Dzīvojamā māja /adrese/ ir nodota atbildētājas pārvaldīšanā, līdz ar to, pamatojoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktu, atbildētājai ir tiesības un pienākums pārvaldīt un apsaimniekot mājas kopīpašumā esošās daļas, tai skaitā mājas kanalizācijas sistēmu. Tādējādi atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece ir atbildīga par mājas kopīpašumā esošo daļu un kopējo inženiertehnisko komunikāciju pienācīgu uzturēšanu un pārbaudi, kā arī par tehnisko apkopi un remontu.

[1.3] Ņemot vērā, ka saskaņā ar atbildētājas sastādīto aktu ūdens noplūde notika sakarā ar kanalizācijas vada bojājumu, kas ir daļa no mājas kopējām inženierkomunikācijām, atbildētāja ir pilnībā atbildīga par notikušo ūdens noplūdi un tās rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

[1.3.1] Atbildētāja nav nodrošinājusi dzīvojamās mājas inženiertehnisko komunikāciju apsekošanu (Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 13. punkts), nav uzturējusi komunikācijas pienācīgā tehniskā kārtībā, kā arī nav plānojusi to kārtējo remontu, iekļaujot plānotos izdevumus apsaimniekošanas maksā (Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumu Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumu 7., 10. punkts).

[1.3.2] Applūdināšanas rezultātā nodarīto zaudējumu apmēru, kas nepieciešams, lai nopludināto dzīvokli atjaunotu tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms applūdināšanas, apliecina kompetentas personas sastādīta tāme, līdz ar to nav šaubu, ka tajā norādītais zaudējumu apmērs ir izvērtēts un pamatots.

[1.3.3] Cēlonisko sakaru starp prettiesisko rīcību un kaitējumu pierāda apstākļi, ka tieši inženierkomunikācijas avārijas rezultātā, kam par iemeslu bija atbildētājas prettiesiska bezdarbība, tika nodarīti zaudējumi prasītājas apdrošinātajam dzīvoklim, ko prasītāja sedza apdrošināšanas atlīdzības veidā. Pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu, prasītāja minētos zaudējumus ir tiesīga prasīt atlīdzināt no vainīgās personas, proti, atbildētājas.

[2] Paskaidrojumus par celto prasību iesniegusi atbildētāja, norādot, ka prasību neatzīst. Paskaidrojumos norādīts, ka:

[2.1] Stāvvadi ir mājas kopīpašuma esošā daļa, par kuras uzturēšanu ir atbildīga dzīvokļu īpašnieku kopība un katrs konkrēts īpašnieks atsevišķā īpašumā.

[2.2] No atbildētājas 2021. gada 26. oktobra akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem izriet, ka dzīvokļa bojājumi nav konstatēti. Akts nav apstrīdēts. Dzīvokļa remonta izmaksas ir nesamērīgi lielas, jo dzīvoklim bojājumi nebija. Dzīvoklis saliets vairakkārt.

[2.3] Atbildētāja savas likumā noteiktās saistības ir izpildījusi. Atbildētāja 2019. gada 26. aprīlī *(tā rakstveida paskaidrojumos)* sastādīja aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, no kura izriet, ka kanalizācijas stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī – tiem nav bojājumu, kuru novēršanai nepieciešams ārpuskārtas remonts, tiem iestājies vidējais kalpošanas ilgums un tie ir iekļauti remontdarbu plānā.

[2.4] Atbildētājai nav un nekad nav bijis pienākums apsekot atsevišķos īpašumus (dzīvokļus). Šāda apsekošana veicama izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju, bet ja dzīvojamās mājas dzīvokļa īpašnieks šādu iespēju nenodrošina, tad to fiksē apsekošanas žurnālā. Ja šāda iespēja tika nodrošināta, par to nav jāsastāda nekādi dokumenti.

[2.5] 2012. gada oktobrī un turpmāk, sagatavojot dzīvojamajai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumus (plānus) 2013.-2021. gadam, atbildētāja informēja dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamību nomainīt kanalizācijas stāvvadu. Kanalizācijas stāvvadam nav iestājies vidējais kalpošanas termiņš, mājai bija citi svarīgie darbi, kuru prioritātes nosaka likumi un nenoteica kopība.

[3] Lietā pieprasīta un saņemta prasītājas atsauksme. Atsauksmē norādīts turpmāk minētais:

[3.1] Atbildētājai ir pienākums ievērot Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. pantā uzliktos pienākumus. No atbildētājas pievienotajiem dokumentiem redzams, ka kopīpašnieki neregulāri ir sasaukuši dzīvokļu īpašnieku kopsapulces, taču atbildētāja nav izmantojusi tai paredzēto likumisko tiesību piedalīties kopsapulcē, kā arī virzīt kopsapulcē izskatīšanai ar ēkas saglabāšanu, tai skaitā inženierkomunikāciju nomaiņu, saistītos jautājumus.

[3.2] Nav pievienoti pierādījumi atbildētājas rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apgalvojumiem, ka tai netika nodrošināta piekļuve stāvvadam.

[4] Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

[4.1] Atbildētāja paskaidrojumos lūgusi lietas izskatīšanu tiesas sēdē, lūgumu pamatojot ar to, ka tiesa nevarēs objektīvi un vispusīgi izskatīt lietu, ja nenotiks lietas dalībnieku sacīkste mutvārdu procesā.

Puses ir sniegušas rakstveida paskaidrojumus tiesai, kā arī pusēm ir nodrošināts Civilprocesa likuma 10. pantā noteiktais sacīkstes princips, ļaujot iesniegt rakstveida pierādījumus un prasītājai sniegt atsauksmi, līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā iesniegtie rakstveida paskaidrojumi, atsauksme un iesniegtie pierādījumi ir pietiekami lietas objektīvai izskatīšanai, nerīkojot tiesas sēdi.

[4.2] 2022. gada 21. oktobrī tiesā saņemts prasītājas pārstāvja /pers. F/ lūgums par trešo personu pieaicināšanu lietā (turpmāk – lūgums), kas ar Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 21. oktobra lēmumu noraidīts.

Lūgumā prasītājas pārstāvis arī norādīja, ka nepieciešams nozīmēt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, jo ir nepieciešams uzklausīt trešo personu viedokli. Ņemot vērā, ka ar Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 21. oktobra lēmumu lūgums noraidīts un trešās personas lietā nav pieaicinātas, tiesa atzīst, ka lietas izskatīšana tiesas sēdē mutvārdu procesā nav nepieciešama, jo sprieduma 4.1. punktā tiesa jau atzina par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā, bet prasītājas pārstāvis nav norādījis uz citiem apstākļiem, kas būtu par pamatu lietas izskatīšanai tiesas sēdē.

[4.3] Ievērojot minēto, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir paziņots 2022. gada 27. septembrī, nosūtot paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu.

[5] 2022. gada 4. novembrī saņemts atbildētājas lūgums par pilna sprieduma sastādīšanu.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

[7] Atbilstoši Civillikuma 1770. pantam ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pamatums. Minētā likuma 1771. pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (skatīt Latvijas Republikas Senāta 2009. gada 14. oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-255/2009, 2013. gada 24. maija spriedumu lietā Nr. SKC-132/2013, 2016. gada 20. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-242/2016, 2017. gada 28. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-376/2017 un 2017. gada 7. decembra spriedumu lietā Nr. SKC-384/2017) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

[7.1] No lietas materiāliem pievienotās Privātpersonu īpašuma apdrošināšanas polises Nr. 361290094, izriet, ka starp prasītāju un /pers. C/ kā apdrošinājuma ņēmēju noslēgts īpašuma apdrošināšanas līgums par nekustamā īpašuma /adrese/ (iepriekš – dzīvoklis) apdrošināšanu ar darbības laiku no 2021. gada 6. janvāra līdz 2022. gada 5. janvārim. Apdrošināšanas līgumā kā apdrošinātais norādīta /pers. I/, kura ir dzīvokļa īpašniece atbilstoši Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumam /numurs/ (lietas 26.-30., 108. lapa).

Pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu, kurā norādīts, ka 2021. gada 19. oktobra negadījuma – ūdensvadu avārijas – rezultātā virtuvē no griestiem tek ūdens, prasītāja 2021. gada 8. novembrī pieņēma lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu Nr. 107696 un izmaksājusi /pers. C/ dzīvoklim nodarīto zaudējumu atlīdzību 924,96 EUR (lietas 12., 26.-32. lapa).

[7.1.1] Atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 1. panta pirmās daļas 18. punktam kompensācijas princips ir apdrošināšanas princips, saskaņā ar kuru apdrošināšanas atlīdzību aprēķina, ņemot vērā apdrošināšanas gadījumā radušos zaudējumu apmēru. Šī likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka saskaņā ar kompensācijas principu izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas gadījumā radītos zaudējumus. Tādējādi izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības noteicošais kritērijs ir radušos zaudējumu apmērs. Saskaņā ar Civillikuma 1786. pantu, novērtējot zaudējumus, jāievēro nevien galvenās lietas un tās piederumu vērtība, bet arī pamatums, kas netieši nodarīts ar zaudējuma nesēju notikumu, un atrautā peļņa.

[7.1.2] No atbildētājas 2021. gada 26. oktobra akta Nr. 1-8/35022 (lietas 13.-14., 65.-66. lapa) par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem izriet, ka dzīvokli atbildētājas pārstāvji nav apsekojuši un bojājumus, kas radušies saliešanas rezultātā, nav norādījuši, jo akts sastādīts tikai par fakta konstatāciju. Tāpat no akta izriet, ka pēc atbildētājai pieejamās informācijas 2021. gada 26. oktobrī konstatēts kanalizācijas stāvvada DN50 bojājums starpstāvu pārsegumā starp dzīvokli /numurs/ un /numurs/, kā rezultātā ir nodarīti bojājumi dzīvoklim /numurs/.

No lietas materiāliem pievienotā prasītājas 2021. gada 26. oktobra apskates akta (lietas 24.-25. lapa) izriet, ka, veicot dzīvokļa apskati, prasītājas pārstāvis konstatēja, ka pēc dzīvokļa īpašnieces vārdiem 2021. gada 15. oktobrī tika konstatēta dzīvokļa saliešana no augšējā stāva, kur plīsa stāvvads. Tāpat prasītājas pārstāvis apskates aktā konstatēja šādus dzīvokļa defektus: virtuvē – griestos bojāts apmetums un ir pleķi 3 m^2, sienā ir pleķi krās. sienai 1,5 m^2, bojāts osb stāvvada aizsargvāks 2 m^2; istabā – bojāts krāsojums griestiem 3 m^2.

Konstatējams, ka apdrošināšanas lietā Nr. 107696 2021. gada 28. oktobrī sastādīta tāme Nr. E-28102021-1 (telpu atjaunošanas darbi objektā /adrese/) (lietas 17.-20. lapa). No tāmes izriet, ka remonta darbi tika aprēķināti istabā un virtuvē, kas atbilst prasītājas apskates protokolā konstatētajiem dzīvokļa defektiem. Tiesa ņem vērā, ka tāmē virtuves sienu un griestu krāsošanas darbi, kā arī istabas griestu krāsošanas darbi, aprēķināti lielākā apjomā, nekā prasītājas apskates aktā konstatētie defekti. Tiesas ieskatā no loģikas izriet, ka, ja griestu un sienu krāsojums tiek bojāts kādā daļā, tikai bojātās daļas krāsas atjaunošana nav lietderīga un nesasniedz šādu darbu mērķi, proti, atjaunot konkrētās telpas izskatu pirms saliešanas, jo piemeklēt jaunu pilnīgi identisku krāsu nav saprātīgā laikā izpildāms darbs, jo īpaši apstākļos, kad prasītāja kā apdrošinātāja darbojas apdrošināto personu interesēs, kurām ir tiesības pieprasīt no apdrošinātāja, lai viņa saprātīgā termiņā pēc iespējas atjauno to stāvokli, kāds bijis pirms saliešanas. Tiesa par pamatotu atzīst arī tāmē iekļauto pozīciju "Sienu apdare ar ģipškartonu" virtuvē, jo no lietas materiāliem izriet, ka virtuvē tika bojāts osb stāvvada aizsargvāks, un no loģikas izriet, ka šādu osb aizsargvāku var nomainīt arī uz līdzīgu, kas sastāvēs no ģipškartona. Tiesa arī nekonstatē tāmē citus darbus, kas neizrietētu no prasītājas apskates aktā konstatētajiem dzīvokļa telpu defektiem. Ņemot vērā minēto un faktu, ka, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, apdrošinātājs piemēro kompensācijas principu, tiesa atzīst, ka tāmē norādītās pozīcijas saprātīgi atbilst prasītājas apskates aktā norādītajiem dzīvokļa defektiem.

Tiesa noraida atbildētājas iebildumus par zaudējumu summas nesamērīgumu, jo atbildētāja, ceļot iebildumus pret zaudējumu apmēru, nav norādījusi, tieši kuru pozīciju apmēru tā uzskata par nepamatoti lielu, nav iesniegusi savu aprēķinu. Ņemot vērā minēto, kā arī apstākli, ka prasītāja apdrošināšanas atlīdzību izmaksājusi atbilstoši kompensācijas principam, un atbildētāja nav iesniegusi savu pamatotāku aprēķinu, vien vispārīgi izteikusi iebildumus par tāmes neatbilstību bojājumu apmēram, tiesai nerodas pamatotas un objektīvas šaubas par prasītājai radīto zaudējumu apmēru.

Tāpat tiesa noraida atbildētājas argumentu par to, ka atbildētājas aktā vispār nav norādīti bojājumi, un tāpēc zaudējumu summa nav samērīga, jo

no atbildētājas akta tieši izriet, ka dzīvoklis vispār netika apsekots, un tādēļ nebija iespējams arī norādīt bojājumus.

Visbeidzot tiesa arī noraida atbildētājas argumentu par to, ka dzīvoklis tika saliets vairakkārt, kam atbildētāja iesniedza un lietas materiāliem pievienots atbildētājas 2018. gada 14. marta akts par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr. 1-8/6914, jo minētais akts sastādīts par dzīvokļa saliešanu laikā, kad nebija spēkā apdrošināšanas līgums atbilstoši kuram prasītāja izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību, par kuras izmaksu ir strīds konkrētajā lietā, kā arī šajā aktā ir norādīti citi dzīvokļa bojājumi nekā tāmē aprēķinātie un par kuriem ir strīds izskatāmajā lietā.

Tādējādi tiesa atzīst par pamatotiem zaudējumus 924,96 EUR apmērā, kurus veido prasītājas izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība par dzīvokļa saliešanu.

[7.1.3] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīti prasītājai radītie zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 924,96 EUR apmērā par dzīvokļa saliešanu, ko, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu, prasītājai ir tiesības pieprasīt no personas, kura ir atbildīga par zaudējumiem.

[7.2] Lai konstatētu atbildētājas prettiesisku vainojamu rīcību vai šajā gadījumā bezdarbību, lietā noskaidrojams, vai bojājumu izraisījušās inženierkomunikācijas ietilpst atbildētājas atbildības zonā (kopīpašumā) un vai tās rīcība, apsaimniekojot dzīvojamo māju, bijusi atbilstoša normatīvajam regulējumam.

[7.2.1] Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

Lietā nav strīds, ka dzīvokļa saliešanas iemesls bija kanalizācijas stāvvada, kas ir mājas kopīpašums, bojājums.

[7.2.2] Lietā nav strīds, ka atbildētāja ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldniece uz likuma pamata, kas par savu pienākumu veikšanu saņem atlīdzību no dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem.

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktam, Apsaimniekošanas noteikumu 3., 6. punkta un 13.3. apakšpunkta prasībām atbildētājai kā dzīvojamās mājas pārvaldniecei jānodrošina dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskā apkope, vizuālā pārbaude, tehniskā apsekošana un bojājumu novēršana, tostarp divas reizes gadā jāveic dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās esošo inženiertīklu vizuālā apskate kanalizācijas sistēmā, tostarp lai noskaidrotu tās tehnisko stāvokli. Tiesa ņem vērā, ka vizuāli nevar un nepārbauda iekārtas, inženiertīklus un konstrukcijas (to daļas), kas ir iebūvētas šahtās, starpsienās, zem grīdām, starpstāvu pārsegumos vai ir nosegtas ar izolējošu materiālu.

Atbildētāja iesniedza un lietas materiāliem ir pievienots 2021. gada 26. aprīļa dzīvojamās mājas /adrese/ akts par vizuālo apsekošanu Nr. 8.2.5-5/1136/ (lietas 79.-83. lapa) (turpmāk – vizuālās apsekošanas akts), no kura izriet, ka dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu veica vairākas personas, starp kurām bija arī /amats/ /pers. M/.

Šāds akts par vizuālo apsekošanu, kurā piedalās vairākas personas un kurām ir nepieciešamās zināšanas par konkrētu inženierkomunikāciju veidu, pirmšķietami dod pamatu secināt, ka atbildētāja savu vizuālās apsekošanas pienākumu izpildījusi pienācīgi. Vienlaikus vizuālās apsekošanas aktā par kanalizācijas stāvvadu sadaļā "Tehniskais stāvoklis" norādīts "nav apsekots", sadaļā "Apsekošanas rezultāti, veicami darbi un darbu apjoms" norādīts "dzīvokļos, piebilstot, ka tos nepieciešams mainīt kopā ar aukstā ūdens stāvvadiem". Novērtējot vizuālās apsekošanas aktu, tiesa konstatē, ka no tā nav iespējams nepārprotami secināt ne to, ka atbildētājas darbinieki bija vizuāli apsekojuši kanalizācijas stāvvadu, ne to kāds ir tā tehniskais stāvoklis pēc vizuālās apsekošanas, proti, apmierinošs, neapmierinošs, vai tam ir defekti vai kādas citas nepilnības, kas prasa remontu.

Tiesa atzīst, ka no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunkta atbildētājas kā pārvaldnieka rīcība, veicot obligātās pārvaldīšanas darbības, neaprobežojas tikai ar kādas konkrētās komunikācijas vizuālo apsekošanu, bet šīs darbības iekļauj arī tehnisko apkopi un kārtējo remontu, kad tam varētu būt pamats. Tiesa atzīst, ka mājas kopēja inženierkomunikāciju vizuālā apsekošana nav veicama pati par sevi, bet tās mērķis ir noskaidrot inženierkomunikāciju tehnisko stāvokli, lai saprastu, kā rīkoties tālāk, un no atbildētājas kā profesionālas namu pārvaldnieces būtu sagaidāma papildu aktīva rīcība, lai vai nu novērstu komunikācijas defektus, ja tādi konstatēti un ja tie prasa neatliekamu novēršanu un tam ir nepieciešamais finansējums, vai arī sniegtu dzīvojamās mājas iedzīvotājiem skaidru, aktuālu un detalizētu informāciju par to, ka kanalizācijas stāvvads ir neapmierinošā stāvoklī, kas prasa rīcību no dzīvojamās mājas iedzīvotājiem, piešķirot finansējumu stāvvadu remontam vai citai rīcībai, piemēram, tā steidzamai nomaiņai. Tas arī secināms no Apsaimniekošanas noteikumu 19. punkta kopsakarā ar 15.3. punktu, no kuriem izriet, ka, konstatējot vizuālajā apskatē tādus apstākļus, kas var radīt bojājumu rašanos, dzīvojamās mājas pārvaldītājs veic nepieciešamos pasākumus minēto apstākļu novēršanai, proti, rīkojas atbilstoši Apsaimniekošanas noteikumu 15.3. punktam, ja pārvaldnieks (atbildētāja) nav pilnvarota pati pieņemt šādu lēmumu (par remonta veikšanu).

Savukārt no vizuālās apsekošanas akta izriet tikai tas, ka kanalizācijas stāvvads ir jāmaina, taču nav norādīts tā tehniskais stāvoklis, vai tas vispār tika apsekots, kas liedz dzīvojamās mājas iedzīvotajiem pilnīgi novērtēt to, cik steidzami vajadzētu veikt kanalizācijas stāvvada maiņas darbus. Tiesas ieskatā šāda atbildētājas rīcība ir kvalificējama kā bezdarbība, izpildot obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības.

[7.2.3] Tāpat tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu par to, ka atbildētāja būtu pienācīgi informējusi mājas dzīvokļu īpašniekus par kanalizācijas stāvvada remonta vai nomaiņas nepieciešamību. Atbildētājas iesniegtie remonta darbu apkopojumi, tostarp remonta darbu apkopojumi 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021. gadam (lietas 85.-99. lapa), kur ar dažādām prioritātēm, kura nav pirmā prioritāte, iekļauta pozīcija "kanalizācijas stāvvadu nomaiņa", tiesas ieskatā ir vērtējama kā atbildētājas formālā dzīvojamās mājas īpašnieku informēšana par kanalizācijas stāvvada nepieciešamo remontu, jo dzīvojamās mājas iedzīvotāji no minētā apkopojuma nevar redzēt, kāds ir stāvvadu tehniskais stāvoklis un cik steidzams varētu būt nepieciešams tā remonts. Tāpat, arī vērtējot šos remonta darbu apkopojumus kopsakarā ar vizuālās apsekošanas aktu, tiesa atzīst, ka arī no šiem dokumentiem kopumā mājas dzīvokļu īpašnieki nevar secināt,cik steidzams būtu kanalizācijas stāvvada remonts, jo stāvvada patiesais tehniskais stāvoklis šajos dokumentos nav atspoguļots. Citu pierādījumu par to, ka atbildētāja, veicot aktīvus pasākumus, pienācīgi būtu informējusi dzīvojamās mājas iedzīvotājus par kanalizācijas stāvvada patieso tehnisko stāvokli un nepieciešamo rīcību ar to lietā nav.

[7.2.4] Rakstveida paskaidrojumos atbildētāja norāda, ka atbilstoši Apsaimniekošanas noteikumu 2. pielikuma 2.1.3. punktam dzīvojamā mājā nav beidzies kanalizācijas stāvvada kalpošanas ilgums, jo māja nodota ekspluatācijā 1982. gadā, un šādu komunikāciju kalpošanas termiņš atbilstoši Apsaimniekošanas noteikumu 2. pielikumam ir 45 gadi. Tāpat, atbildētāja norāda, ka mājai bija citi svarīgāki darbi, kuru prioritāti nenoteica kopība.

Tiesa neapšauba atbildētājas rakstveida paskaidrojumos norādīto, ka dzīvojamā mājā kanalizācijas stāvvadam, kura bojājums lietā izraisīja dzīvokļa saliešanu, uz dzīvokļa saliešanas brīdi atbilstoši Apsaimniekošanas noteikumu 2. pielikuma 2.1.3. punktam nebija beidzies kalpošanas ilgums, kas vidēji ir 45 gadi no 1982. gada, proti, termiņš beidzas tikai 2027. gadā. Tomēr tiesas ieskatā šim apstāklim lietā nav izšķirošas nozīmes, jo kā izriet no lietas materiāliem kanalizācijas stāvvada remonta nepieciešamību savos darbu plānos atbildētāja pamatoja nevis ar tā kalpošanas termiņa izbeigšanos, bet ar vizuālo apsekošanu, kuru savukārt tiesas ieskatā atbildētāja nav pienācīgi izpildījusi, pieļaujot bezdarbību (sk. sprieduma 7.2.2. un 7.2.3. punktu).

Tāpat tiesa noraida atbildētājas argumentu, ka mājai bija citi darbi, kurus nenoteica kopība, jo lietā nav pieradījumu par to, ka dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki būtu noraidījuši jebkādu ierosinājumu veikt kanalizācijas stāvvada remontu, izvēloties veikt citus darbus.

[7.2.5] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka lietā nav būtiskas nozīmes tam, vai atbildētāja ir apsekojusi atsevišķos dzīvokļu īpašumus vai nē atbilstoši

Apsaimniekošanas noteikumu 3.[1] punktam, jo atbildētāja, attiecībā uz kanalizācijas stāvvadu nav pienācīgi izpildījusi obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību – vizuālās apsekošanas pienākumu, līdz ar to nav iespējams konstatēt kā turpmāk atbildētājai vajadzēja rīkoties, kādus atsevišķos dzīvokļus atbildētājai varētu būt pamats šajā sakarā apskatīt.

[7.2.6] Tāpat, tiesa atzīst, ka lietā nav būtiskas nozīmes apstāklim, ka kanalizācijas stāvvada plīsums notika starpstāvu pārsegumā, kur atbildētājai objektīvi varētu būt grūtības stāvvadam piekļūt, jo ja atbildētāja koplietošanas telpās nav pienācīgi vizuāli apsekojusi kanalizācijas stāvvadu, tad tiesai nav pamata secināt, ka šo savu pienākumu atbildētāja izpildīja arī citās vietās.

[7.2.7] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja nav pienācīgi izpildījusi tai ar normatīvajiem aktiem uzliktos pienākumus dzīvojamās mājas /adrese/ apsaimniekošanā, t.sk. nav pienācīgi veikusi kopīpašuma telpu grupās esošo inženierkomunikāciju vizuālo pārbaudi un apsekošanu, nav arī pienācīgi informējusi dzīvojamās mājas iedzīvotājus par komunikāciju īsto stāvokli un iespējamā remonta nepieciešamību un apjomu, tā nekonstatējot nepieciešamību veikt kanalizācijas stāvvada tehnisko apkopi un, iespējams, ārkārtas remontu, kā arī nav veikusi visas no tās atkarīgās darbības, lai nepieļautu dzīvokļa saliešanu kanalizācijas stāvvada bojājuma dēļ.

[7.3] Lai secinātu, ka atbildētājai ir pienākums atlīdzināt prasītājai zaudējumus 924,96 EUR apmērā par dzīvokļa saliešanu, kas notika kanalizācijas stāvvada bojājuma dēļ, tiesai ir arī jākonstatē, ka starp zaudējumiem un atbildētājas spriedumā konstatēto prettiesisko rīcību (bezdarbību) pastāv cēloņsakarība.

Ievērojot dzīvojamās mājas pārvaldniekam normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, kā arī ņemot vērā apstākļus lietā, tiesa atzīst, ka dzīvoklim tā saliešanas rezultātā nodarīto zaudējumu cēlonis nav uzskatāms par nejaušu notikumu Civillikuma 1773. panta izpratnē, bet tas radies atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka prettiesiskas bezdarbības sekas, jo, ja atbildētāja būtu pildījusi tai ar normatīvajiem aktiem uzliktos pienākumus, tā varētu savlaicīgi konstatēt iespējamos kanalizācijas stāvvada bojājumus vai vismaz bojājuma rašanās pazīmes un atbilstoši rīkoties, lai nepieļautu dzīvokļa saliešanu, tostarp pienācīgi informējot dzīvokļu īpašniekus par to, lai viņi varētu pieņemt pamatotu lēmumu par stāvvada remontu vai nomaiņu. Līdz ar to šādi zaudējumi ir atlīdzināmi atbilstoši Civillikuma 1775. pantam.

[7.4] Tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzībai nepieciešamie priekšnoteikumi – atbildētāja nav pildījusi tai likumā noteiktos pienākumus un nav veikusi obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, ir konstatējama zaudējumu esība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, līdz ar ko prasība par zaudējumu atlīdzības 924,96 EUR piedziņu no atbildētājas ir apmierināma.

[8] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, no atbildētājas par labu prasītājai ir piedzenami samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 138,74 EUR.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 40. panta pirmo daļu, 42. panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 5., 14. un 15. punktu kopējais ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu apmērs ir 7 EUR (lietas 3. lapa), kas valsts labā ir piedzenami no atbildētājas.

[10] Iesniedzot prasības pieteikumu, prasītāja veica ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu 5,47 EUR. Prasītāja prasību tiesā cēla 2022. gada 8. februārī.

2022. gada 14. janvārī ir stājušies spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 20 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība", kuru 5. punkts nosaka, ka ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu atvasinājumu izgatavošanu, piegādāšanu un izsniegšanu, kā arī ar rakstveida pierādījumu atgriešanu saistītos izdevumus sedz no Tiesu administrācijai piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem, kas paredzēti tiesas funkciju nodrošināšanai. Tiesa minētos izdevumus aprēķina lietas izskatīšanas beigās un atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajai kārtībai piespriež no pusēm tiesu ieņēmumos, kas attiecas uz izdevumiem, kuri saistīti ar lietas izskatīšanu.

Ievērojot, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa, iesniedzot prasības pieteikumu tiesā, kopš 2022. gada 14. janvāra nav jāveic, tiesa izskaidro prasītājai, ka par samaksāto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu atmaksu prasītāja var vērsties ar iesniegumu Tiesu administrācijā.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, Civillikuma 1765. panta pirmo daļu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus (seši procenti no simta gadā) no visas ar spriedumu piedzītās summas.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem atbildētājai nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190., 193., 194., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt ERGO Insurance SE Latvijas filiāles prasību vienkāršotajā procedūrā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Piedzīt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas numurs 40103362321, par labu ERGO Insurance SE Latvijas filiālei, reģistrācijas numurs 40103599913, zaudējumus 924,96 EUR un tiesas izdevumus 138,74 EUR, kopā 1063,70 EUR (viens tūkstotis sešdesmit trīs *euro*¸ 70 centi).

Parāda summa iemaksājama ERGO Insurance SE Latvijas filiāles, reģistrācijas numurs 40103599913, kontā AS "Swedbank", konta Nr. LV16HABA0551013265255.

Noteikt ERGO Insurance SE Latvijas filiālei, reģistrācijas numurs 40103599913, tiesības saņemt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas numurs 40103362321, likumiskos nokavējuma procentus 6 % (sešus procentus no simta) gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2022. gada 28. novembra, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese A. Cunska

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU